

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

кафедра психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Хореографія»

Спеціальність 024 Хореографія

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Освітня кваліфікація: Бакалавр хореографії

Затверджено на засіданні кафедри психології розвитку
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Психологія»
Викладач (-і)	професор Хімчук Ліліана Іванівна
Контактний телефон викладача	+380990019475
E-mail викладача	liliana.khimchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс «Психологія» передбачає вивчення основних закономірностей розвитку людини на різних стадіях онтогенезу, її психічних процесів, станів та індивідуально-психологічних особливостей. Студенти ознайомляться з методами психології, ключовими етапами психічного розвитку (дитинство, юність, дорослість та пізня дорослість) та їх впливом на формування особистості, що є основою для розуміння психічних процесів, зокрема, для розвитку творчих та рухових здібностей у хореографічній діяльності. Курс орієнтований на формування вмінь студентів розуміти та використовувати педагогічні стратегії і методики, які сприяють оптимальному розвитку та ефективному навчанню особистості. Особлива увага приділяється використанню традиційних та інноваційних методик для діагностики та розвитку творчих і рухових здібностей, з урахуванням вікових і психофізіологічних та індивідуальних особливостей особистості.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення курсу «Психологія» є <i>ознайомлення</i> студентів із теоретичними поняттями загальної, вікової та педагогічної психології, <i>вивчення</i> закономірностей психологічного розвитку людей різного віку; <i>формування</i> здатності застосовувати психологічний інструментарій для виявлення індивідуально-психологічних особливостей особистості; <i>розвиток</i> навичок конструктивної взаємодії, толерантності та поваги до різниці в індивідуальних можливостях та темпах розвитку учасників освітнього процесу. Курс навчання «Психологія» спрямований на формування компетентностей, які необхідні для професійної діяльності хореографів.</p> <p>Основними цілями у вивченні даної навчальної дисципліни є розкриття основних проблем, які розглядаються у рамках психології, опанування здобувачами освіти навичками порівняльного аналізу вікових періодів, новоутворень, вікових криз; вміннями розв'язувати психолого-педагогічні задачі, знаходити оптимальні підходи до формування і розвитку творчої особистості, допомагати у подоланні труднощів та конфліктів на різних етапах її вікового розвитку.</p>	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК03 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні(фахові)компетентності.

СК04.Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК07.Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК08.Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

СК11.Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК13.Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.

СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

СК16.Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, володіти етикою добродійних взаємовідносин у сфері виробничої діяльності.

Програмні результати навчання

ПР03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.

ПР09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно - категоріальним апаратом.

ПР12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо

переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПР13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.

ПР16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько - балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.

ПР18. Знаходити оптимальні підходи до формування і розвитку творчої особистості.

ПР19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

ПР21. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
лекції	20	
семінарські, практичні заняття	10	
самостійна робота	60	

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
3	024 Хореографія	2	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин					
	лекції		практичні заняття		сам. Роб	
Модуль I	денна	з.ф.н.	денна	з.ф.н.	денна	з.ф.н.
Загальні питання психології						
Тема 1. Вступ до курсу. Мета і завдання курсу «Психологія».	2				5	
Тема 2. Предмет і завдання психології. Місце психології в системі наук. Основні галузі психології. Етапи історичного поступу психології.	2		2		5	

Тема 3. Методи психології. Поняття «методи психології». Спостереження та експеримент як основні методи психологічного дослідження. Додаткові методи психологічного дослідження. Математичні та статистичні методи у психології.	2				5	
Тема 4. Особистість та соціальні групи. Поняття особистість. Поняття про соціальні групи. Міжособистісні стосунки у групі. Психологічна сумісність і конфлікт у міжособистісних стосунках.	2		2		5	
Тема 5. Психічні процеси та стани. Відчуття. Сприймання. Мислення. Уява Пам'ять. Емоції і почуття. Воля.	2		2		5	
Тема 6. Індивідуально-психологічні особливості Поняття про темперамент. Фізіологічне підґрунтя темпераменту. Психологічна характеристика типів темпераменту. Характер.	2		2		5	
Тема 7. Психологічні виміри здібностей: взаємозв'язок між типами і рівнями прояву. Поняття про здібності. Види здібностей. Рівні прояву здібностей.	2		2		5	
Тема 8. Хореографічні здібності людини. Поняття хореографічні здібності. Дослідження творчих здібностей відомих хореографів. Рефлексія творчих здібностей хореографів.	2				5	
Тема 9. Психологія танцю: вплив рухів на свідомість людини. Роль танцю у психологічному розвитку дитини. Вплив танцю на самооцінку та соціальну адаптацію дитини.	2				10	
Тема 10. Танцювальна терапія. Поняття танцювальна терапія. Психологічні ефекти танцювальної терапії. Використання танцювальної терапії в практичній діяльності.	2				10	
	20		10		60	
7. Система оцінювання навчальної дисципліни						
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні, семінарські заняття – 30 балів, Самостійна робота / індивідуальне/творче					

	завдання – 15 балів. Контрольна робота – 5 балів. Залік – 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Тематичне тестування
Семінарські /практичні заняття	Максимальна оцінка – 30 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік Форма задачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

1. *Письмові завдання* виконуються у формі контрольної тестової роботи.
2. *Академічна доброчесність*. Принципи академічної доброчесності лежать в основі викладання та взаємодії зі студентами. Ця підготовка базується на Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положенні про Комісію з етики та академічної доброчесності, а також Положенні про запобігання академічному плагіату в університеті. Ознайомитися з цими документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>.
3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять студент повинен відпрацювати згідно з «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», внесеним змінами від 19 травня 2023 р. (Наказ № 309).
4. *Контроль знань* здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» і «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р. <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf>
5. Результати *неформальної освіти* зараховуються на основі «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», доступного за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основні нормативно-правові документи:

1. Закон України «Про освіту» (у редакції від 01.01.2021) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 01.08.2024).
2. Концепція розвитку педагогічної освіти. МОН України Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> (дата звернення: 01.08.2024).
3. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://univd.edu.ua/index.php?id=99&lan=ukr>.
4. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату> (дата звернення: 01.08.2024).

Основна

5. Богута В. Б. Формування хореографічних творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку у позашкільних навчальних закладах. Київ: ФОП Лебедь, 2019. 172 с. <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/12357/1/%D0%> (дата звернення: 01.08.2024).
6. Загальна психологія: навч. посіб. / О.П.Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка К., Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
7. Загальна психологія. Теоретико-методологічні основи науки [Електронний ресурс]: Навч. посіб. / О. В. Ловка, Л. Л. Борисенко, Л. А. Колесніченко, Л. В. Музичко, А. В. Тімакова, Д. Г. Лавриненко / За заг. ред. О. В. Ловкої. К.: КНЕУ, 2019. 390, [2]
8. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 564 с.
9. Москалець В. П. Зоопсихологія та порівняльна психологія: підручник. Вид. 2, перероб., доп. Київ: Ліра-К, 2020. 225 с. С. 42-47; 54-62; 101-115; 133-151.
10. Москалець В. П. Психологія особистості: підручник. Вид. 2-ге, перероб., доп. Київ-Івано-Франківськ: «Нова Зоря», 2020. 436 с.
11. Москалець В. П. Психологія особистості: підручник. Вид. 3-ге, перероб., доп. Київ: Ліра-К, 2020. 364 с.
12. Поліщук В. М. Вікові кризи в підлітковому і юнацькому віці: базові симптомокомплекси: монографія. Суми. *Університетська книга*. 2018. 477 с.
13. Поліщук В.М. Вікова періодизація та вікова класифікація. Науковий вісник Харківського університету. Серія Психологічні науки. 2017.(2). С.103-108. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [nvkhp_2017_1\(2\)_21.pdf](#) (дата звернення: 01.08.2024).
14. Савчин М. В Василенко Л.П. Вікова психологія: навч. посіб. 3-тє вид, перероб., допов. Київ. *Академія*. 2017. 366с.
15. Павелків Р.В. Вікова психологія. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<https://textbook.com.ua/psihologiya/1473452495/s-3?page=1> (Дата звернення 01.09.2024).

16.Грошовик І. С. Хореографічна обдарованість та основні чинники її розвитку.

<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1909/1/%D0>

Допоміжна:

17.Біла І. М. Здібності: дефініції та характеристики. Актуальні проблеми психології обдарованості та творчості: новітні розробки українських вчених : матеріали Міжнародної наукової конференції, Київ, 12 червня 2014 р. С. 13-20.

18.Бутенко Т. В., Мамчур С. Л. Хореографічні здібності та їх розвиток у дітей дошкільного віку. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Випуск 5 К (86) 2017.

19.Обдарованість, творчість, здібності: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В.О.Моляко, О.Л.Музики. – Житомир: Від-во Рута, 2006.320 с.

20

Рибалка В. В. Словник із психології та педагогіки обдарованості і таланту особистості: термінологічний словник .Київ, Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І Франка, 2016. 424 с.

21.Коць М. О., Ятчук Т. М. Специфіка діагностики особистісної сфери підлітків з особливими освітніми потребами. Психологія: реальність і перспективи: збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. Вип. 12. Упоряд. Р.В. Павелків, Н.В. Корчакова; ред.кол.: Р.В. Павелків, В.І. Безлюдна, Н.В. Корчакова. Рівне : РДГУ, 2019. С. 120-127.

22 Кульчицька О. І. Хореографічна обдарованість. *Мистецтво та освіта*. 2001. №4. 42-46.

23 Leshchenko M, Khimchuk L Драматична творчість як засіб навчання майбутніх учителів початкових класів створювати дидактичну ігрову реальність. Естетика і етика педагогічної дії, 2020.

24.Хімчук Л.І. Дидактична система формування базових компетентностей у майбутніх учителів початкової школи: дис...док.пед.наук:13.00.09/ Хімчук Ліліана Іванівна. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2020. 446с.

25.Чумаченко О., Донченко О., Поліщук С., Шарова О., Хімчук Л. Психодіагностика гіперактивності дітей дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки*. 2024/10/26 10 (44).

Інформаційні ресурси:

1.Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal> (дата звернення: 01.08.2024).

2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 01.08.2024).

3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lib.pnu.edu.ua/> (дата звернення: 01.08.2024).

Викладач,
доктор педагогічних наук,
професор кафедри психології розвитку

Ліліана ХІМЧУК